

Uz sākumlapu>Ģimenes lietas un mantojums>Mantojums>Mantošana

Mantošana

Polija

Šīs informatīvās lapas sagatavotas sadarbībā ar **ES Notāru padomi (CNUE)**.

1 Kā tiek taisīts pēdējās gribas rīkojums (testaments, savstarpējs testaments vai mantojuma līgums)?

Saskaņā ar Polijas tiesību aktiem īpašuma novēlēšana pēc nāves var notikt tikai, sastādot testamentu. Tomēr savstarpēji testamenti ir aizliegti. Atzīti tiek šādi testamenti:

pašrocīgs testaments, kuru pilnībā uzrakstījis, datējis un parakstījis testators;

notariāli apliecināts testaments, kuru sagatavojis notārs kā notariālu dokumentu;

testaments, kas izteikts mutvārdos divu liecinieku klātbūtnē un piedaloties pašvaldības vadītājam (*wójt*) (pilsētas mēram (*burmistrz*) vai pilsētas pārvaldes vadītājam (*prezydent miasta*));

mutvārdu testaments (kuru var izteikt tikai persona, kuru gaida drīza nāve, ja nav iespējams vai ir ļoti grūti sagatavot testamentu iepriekš minētajos veidos) triju liecinieku klātbūtnē.

Attiecībā uz mantojuma līgumiem tiek atzīts tikai līgums par mantojuma atraidīšanu. Šādu līgumu var noslēgt nākamais testators un viņa likumiskais mantinieks, un, lai tas būtu spēkā, ir nepieciešams notariāli apliecināts dokuments.

2 Vai pēdējās gribas rīkojumam vajadzētu būt reģistrētam, un ja jā, tad kā?

Lai testaments būtu spēkā, nav nepieciešams to reģistrēt. Testamentus, kas sagatavoti kā notariāli apliecināti dokumenti vai nodoti uzglabāšanai notāram, var reģistrēt Valsts notāru padomē (*Krajowa Rada Notarialna*).

3 Vai ir ierobežojumi brīvībai rīkoties ar īpašumu nāves gadījumā (piemēram, neatņemamā daļa)?

Polijas tiesību akti neparedz nekādus ierobežojumus testatora brīvībai izraudzīties mantinieku vai mantiniekus. Arī tiesības uz neatņemamo daļu neierobežo testatora brīvību novēlēt savu īpašumu, taču aizsargā testatora asinsradnieku un laulātā intereses, kuriem ir tiesības saņemt konkrētu naudas summu.

4 Kas manto un cik daudz gadījumā, ja pēdējās gribas rīkojuma nav?

Gadījumā, ja nav testamenta, piemēro turpmāk minētos noteikumus.

Ja mirušais nav bijis precējies un viņam nav bērnu, mantinieki ir viņa vecāki. Ja mantojuma atklāšanās laikā viens no vecākiem ir miris, šā vecāka daļa tiek vienādi sadalīta testatora brāļiem un māsām. Ja kāds no testatora brāļiem un māsām nomirst pirms mantojuma atklāšanās un viņam ir pēcnācēji, viņa daļa tiek vienādi sadalīta starp šiem pēcnācējiem. Ja nav brāļu un māsu vai viņu pēcnācēju, visu mantojumu vienādi sadala starp testatora vecvecākiem. Ja mantojuma atklāšanās laikā viens no vecvecākiem ir miris, šā vecvecāka daļu manto viņa pēcnācēji. Ja vecvecākam, kurš nomiris pirms mantojuma atklāšanās, nav pēcnācēju, viņa daļa tiek vienādi sadalīta starp pārējiem vecvecākiem. Ja nav radnieku, kuri būtu tiesīgi mantot likumiski, mantojumu pārņem pašvaldība pēc testatora pēdējās dzīvesvietas. Ja nav iespējams noteikt, vai testatora pēdējā dzīvesvieta bija Polijā vai ārzemēs, mantojumu pārņem Valsts kase.

Ja mirušais nav bijis precējies, bet viņam ir bērni, mantinieki ir tikai viņa bērni.

Pārdzīvojušais laulātais kļūst par vienīgo mantinieku gadījumā, ja nav pēcnācēju, vecāku, brāļu un māsu vai brāļu un māsu pēcnācēju.

Pārdzīvojušais laulātais un bērni mantojumu vienādi sadala savā starpā. Tomēr laulātais nevar saņemt mazāk nekā ceturtdaļu no mantojuma. Ja mirušajam ar pārdzīvojušo laulāto bija izveidots likumisks kopīpašums, pārdzīvojušais laulātais saņem pusi kopīpašuma, izbeidzot kopīpašuma tiesības, bet otra puse veido daļu no mirušā mantojuma.

Ja testatoram nav laulātā vai asinsradnieku, kas būtu tiesīgi mantot likumiski, mantojumu vienādi sadala starp tā mantnieka laulātā bērniem, kuru vecāki jau bija miruši mantojuma atklāšanās laikā (manto pabērni).

5 Kāda veida iestāde ir kompetenta:

5.1 mantošanas lietās?

Iesniedzējam jāvēlējas pie notāra vai tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas testatora pēdējā dzīvesvieta.

5.2 saņemt paziņojumu par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu?

Deklarācijas par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu ir iesniedzamas tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas deklarācijas iesniedzēja dzīvesvieta vai uzturēšanās vieta, vai notāram. Personas, kuras dzīvo ārzemēs, deklarācijas par mantojuma atraidīšanu likumā noteiktajā formā var iesniegt šīs darbības veikšanas vietā.

5.3 saņemt paziņojumu par legāta pieņemšanu vai atraidīšanu?

Saskaņā ar Polijas tiesību aktiem ir divas legāta formas: damnācijas legāts un vindikācijas legāts. Pieņemt vai atraidīt var tikai vindikācijas legātu. Attiecībā uz damnācijas legātu tas nav iespējams.

Iepriekšējā jautājumā minētās iestādes ir kompetentas pieņemt šādas deklarācijas attiecībā uz vindikācijas legātu.

5.4 saņemt paziņojumu par neatņemamās daļas pieņemšanu un atraidīšanu?

Polijas tiesību akti neparedz neatņemamās daļas. Tomēr ir iespējams pieprasīt izmaksāt neatņemamo daļu, t. i., noteiktu naudas summu. Deklarācijas par atteikšanos no neatņemamās daļas vai tās pieņemšanu netiek iesniegtas.

6 Īss procedūras apraksts, kura paredzēta mantošanas kārtīšanai saskaņā ar valsts tiesību aktiem, tostarp mantojuma sadalei un mantas dalīšanai (tostarp informācija par to, vai mantošanas procedūru sāk tiesa vai cita kompetenta iestāde pēc savas iniciatīvas).

Persona, kura vēlas saņemt dokumentu, kas apliecina tās kā mantnieka statusu, var vērsties ar iesniegumu tiesā, pieprasot paziņojumu par mantojuma iegūšanu, vai pie notāra saņemt reģistrētu aktu, kas apliecina mantojumu. Ja mantinieki ir vairāki, pēc viņu lūguma tiesa mantojumu var sadalīt mantojuma sadales procesā, vai arī to var izdarīt notārs ar notariāli apliecinātu vienošanos par mantojuma sadali.

7 Kā un kad persona kļūst par mantinieku vai legātāru?

Persona kļūst attiecīgi par mantinieku vai legātāru, kad mantojums atklājas saskaņā ar likumu (tomēr mantojumu var atraidīt).

8 Vai mantinieki ir atbildīgi par mirušā parādiem, un ja jā, ar kādiem nosacījumiem?

Principā mantiniekam ir neierobežota atbildība par mirušā parādiem. Mantinieks var ierobežot savu atbildību šajā jomā, pieņemot mantojumu ar inventāra tiesībām. Šādā gadījumā mantiniekam ir jāiesniedz atbilstoša deklarācija notāram vai kompetentajai tiesai sešu mēnešu laikā no dienas, kad viņš uzzinājis par mantojumu. Mantiniekiem ir kopīga atbildība par mirušā parādiem.

9 Kādi dokumenti un/vai informācija parasti vajadzīga nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Lai mantojuma masā ietilpstotu nekustamo īpašumu varētu ierakstīt zemesgrāmatā un hipotēku reģistrā, mantiniekam parasti jāiesniedz dokumenti, kas apliecina viņa kā mantiniekas statusu, t. i., tiesas deklarācija, kas apliecina mantojuma iegūšanu, vai notariāli apliecināta mantojuma apliecība.

9.1 Vai pārvaldnieka iecelšana ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma? Ja tā ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma, kādi pasākumi ir jāveic?

Pirmkārt, saskaņā ar Polijas tiesību aktiem mantojuma pārvaldnieku var iecelt *ex officio* vai pēc pieprasījuma, ja kāda iemesla dēļ pastāv risks, ka mantojums netiks sadalīts kā paredzēts. Šim nolūkam ieinteresētajai personai ir jāiesniedz iesniegums tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas testatora īpašums, lai pierādītu savu mantiniekas vai legatāra statusu vai to, ka tai ir tiesības uz neatņemamo daļu. Šo iesniegumu var iesniegt arī testators, īpašuma līdzīpašnieks, persona, kura ir kopīgi tiesīga pārņemt testatora tiesības, kreditors, kuram ir rakstveida pierādījums par testatora parādu, vai nodokļu pārvalde.

Otrkārt, ja uz mantojumu neviens nav pieteicies, tiesa *ex officio* vai pēc pieprasījuma ieceļ mantojuma pārvaldnieku.

9.2 Kas ir tiesīgs izpildīt mirušā pēdējās gribas rīkojumu un/vai pārvaldīt mantojumu?

Testators savā testamentā var iecelt izpildītāju, kurš pārvaldīs mantojumu pēc testatora nāves.

9.3 Kādas ir pārvaldnieka pilnvaras?

Testamenta izpildītājam jāpārvalda mantojums, jāsamaksā ar mantojumu saistītie parādi, jo īpaši jāizpilda novēlējumi un norādījumi, un pēc tam jāsadala mantojums starp mantiniekiem saskaņā ar testamentu un attiecīgajiem tiesību aktiem, jebkurā gadījumā uzreiz pēc mantojuma galīgās sadales.

Izpildītājs var būt prasītājs un atbildētājs tiesā par jautājumiem, kas izriet no mantojuma, tā organizētas daļas vai konkrēta aktīva pārvaldīšanas. Viņš var arī būt prasītājs tiesā par jautājumiem, kas attiecas uz tiesībām, kuras ir mantojuma masas daļa, un būt atbildētājs tiesā par jautājumiem, kas attiecas uz ar mantojumu saistītajiem parādiem.

Izpildītājam arī jāizsniedz konkrētā novēlējuma priekšmets personai, kurai tas novēlēts.

10 Kādus dokumentus, kas apliecina labuma guvēju statusu un tiesības, saskaņā ar valsts tiesību aktiem parasti izsniedz tiesvedības laikā mantošanas lietās vai tās beigās? Vai tiem ir konkrēts pierādījuma spēks?

Personai, kura ir likumiskais mantinieks, ir jāiesniedz attiecīgo civilstāvokļa dokumentu kopijas, lai pierādītu savu radniecību ar mirušo (piemēram, dzimšanas apliecība vai laulības apliecība). Mantiniekam vai legatāram jāiesniedz testaments, lai pierādītu savas tiesības uz mantojumu.

Šī lapa ir daļa no tīmekļvietnes [Tava Eiropa](#).

Mēs labprāt uzzinātu jūsu [atsauksmes](#) par sniegtās informācijas lietderību.

This webpage is part of an EU quality network

Lapa atjaunināta: 23/10/2023

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.